

بررسی تناسب آیات قرآن کریم از منظر تفسیر المیزان (با محوریت جزء ۲۸)

تألیف
مدینه شبانی

اوستای
پارسیان

۱۴۰۰

سرشناسه	شبهانی، مدینه، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	بررسی تناسب آیات قرآن کریم از منظر تفسیر المیزان (با محوریت جزء ۲۸) /
مشخصات نشر	تألیف مدینه شبهانی.
مشخصات ظاهری	تهران: اوستای پارسیان، ۱۴۰۰.
شابک	۱۴۴ ص.
وضعیت فهرست نویسی	۹۷۸-600-9901-74-6
یادداشت	فیبا : کتابنامه.
موضوع	قرآن — سوره‌ها و آیها — مناسبات
موضوع	Qur'an -- Soras and ayats -- Relations:
موضوع	قرآن — سوره‌ها و آیها — مناسبات — نمونه پژوهی
موضوع	Qur'an -- Soras and ayats -- Relations -- Case studies
موضوع	قرآن — علوم قرآنی
موضوع	قرآن — علوم قرآنی — نمونه پژوهی
موضوع	Qur'an -- Qur'anic sciences -- Case studies:
موضوع	قرآن — بررسی و شناخت
موضوع	قرآن - بررسی و شناخت - نمونه پژوهی
موضوع	Qur'an - Surveys - Case studies
رده بندی کنگره	۸/B۴۷۱:
رده بندی دیویی	۲۹۲/۸۷
شماره کتابشناسی ملی	۶۳۳۳۳۵

عنوان: بررسی تناسب آیات قرآن

کریم از منظر تفسیر المیزان

(با محوریت جزء ۲۸)

مؤلف: مدینه شبهانی

چاپ/صحافی: ناژو

طراح جلد: پرویز نظری

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۴۰۰

تیراژ: ۲۰۰ جلد

شابک: ۶-۷۴-۹۹۰۱-۹۷۸-۶۰۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

اوستای
پارسیان

نشانی: تهران، میدان انقلاب،

ابتدای خیابان کارگر شمالی،

خیابان فرصت شیرازی،

پلاک ۱۷، طبقه سوم،

انتشارات اوستای پارسیان

تلفن: ۰۲۱-۶۶۵۷۸۶۶۰

همراه: ۰۶۵ ۰۹۰۱ ۰۹۰۱

حق چاپ محفوظ و در اختیار ناشر است.

فهرست

۱۱	 مقدمه
۱۳	 فصل اول
۱۳	 کلیات طرح و مفاهیم نظری
۱۳	 مبحث اول: کلیات طرح
۱۳	 گفتار اول: بیان مسأله
۱۴	 گفتار دوم: اهمیت و ضرورت موضوع
۱۵	 گفتار سوم: تاریخچه تحقیق
۲۳	 گفتار چهارم: سؤال ها
۲۴	 گفتار پنجم: فرضیه ها
۲۴	 گفتار ششم: اهداف مطالعه
۲۵	 گفتار هفتم: روش مطالعه
۲۵	 گفتار هشتم: ساختار تحقیق
۲۶	 مبحث دوم: مفاهیم نظری
۲۶	 گفتار اول: معانی لغوی و اصطلاحی تناسب
۲۶	 بند اول: معنای لغوی تناسب
۲۷	 بند دوم: معانی اصطلاحی تناسب
۳۰	 گفتار دوم: مفاهیم مرتبط با تناسب
۳۰	 بند اول: سیاق
۳۲	 بند دوم: غرض
۳۵	 بند سوم: توقیفی بودن
۳۷	 بند چهارم: اصطلاحات مترادف با تناسب
۳۷	 گفتار سوم: تعریف سوره و آیه و مقصود از تناسب آیات
۳۸	 بند اول: تعریف سوره
۴۰	 بند دوم: تعریف آیه
۴۲	 بند سوم: مقصود از تناسب آیات و تمایز آن از تناسب سور
۴۳	 گفتار چهارم: معرفی اجمالی جزء ۲۸ قرآن کریم و تفسیر المیزان
۴۳	 بند اول: جزء ۲۸ قرآن کریم
۴۵	 بند دوم: تفسیر المیزان
۴۷	 فصل دوم
۴۷	 تناسب آیات از دیدگاه اندیشمندان اسلامی
۴۷	 مبحث اول: منزلت علم تناسب آیات در انظار اندیشمندان اسلامی

۴۷	گفتار اول: موافقان تناسب آیات و ادله ایشان
۵۰	بند اول: ادله عقلی
۵۲	بند دوم: ادله قرآنی
۵۶	گفتار دوم: مخالفان تناسب آیات
۵۸	بند اول: مخالفان امکان و لزوم تناسب آیات
۶۱	بند دوم: مخالفان جنبه توقیفی جمع آیات الهی
۶۴	بند سوم: مخالفان جنبه وحیانی آیات الهی
۶۵	مبحث دوم: ضرورت و منافع توجه به بحث تناسب آیات
۶۵	گفتار اول: ضرورت‌های علم تناسب آیات
۶۸	گفتار دوم: منافع علم تناسب آیات
۷۰	مبحث سوم: تقسیم بندی انواع تناسب آیات قرآن کریم
۷۱	گفتار اول: تناسب ادبی و ظاهری آیات
۷۲	گفتار دوم: تناسب مفهومی آیات
۷۵	گفتار سوم: تناسب موضوعی آیات
۷۶	گفتار چهارم: تناسب غرضی آیات
۷۹	فصل سوم
۷۹	تناسب آیات از منظر تفسیر المیزان
۷۹	مبحث اول: مبانی نظری تفسیر المیزان در رابطه با تناسب آیات
۷۹	گفتار اول: نظم، پیوستگی و انسجام آیات
۸۲	گفتار دوم: حکمت چینش آیات سوره
۸۶	گفتار سوم: غرض و غایت آیات
۸۹	مبحث دوم: بکارگیری علم تناسب آیات در تفسیر المیزان
۹۰	گفتار اول: توجه به علم تناسب در کلام علامه
۹۲	گفتار دوم: توجه به تناسب و پیوستگی آیات در رویکرد تفسیری المیزان
۹۲	بند اول: استفاده از علم تناسب در فهم آیات
۹۴	بند دوم: استفاده از علم تناسب در توسعه تفسیر
۹۷	بند سوم: استفاده از علم تناسب در بیان غرض و سیاق آیات سوره
۹۸	گفتار سوم: اشکال تناسب آیات در تفسیر المیزان
۹۹	بند اول: تناسب درون آیه ای
۱۰۱	بند دوم: تناسب بین آیه ای
۱۰۴	بند سوم: تناسب برون آیه ای
۱۰۷	فصل چهارم
۱۰۷	تناسب آیات جزء ۲۸ قرآن کریم در تفسیر المیزان

مقدمه

قرآن کریم، میراث گرانبهای پیامبر خاتم (ص) و معجزه جاویدی است که برای بشریت به ودیعه گذاشته شده است و بنا به تصریح خود، تمامی حقایق و معارف در آن نهفته و هیچ خُرد و کلان و تر و خشکی در این کتاب، در مسیر هدایت و سعادت انسان، فرو گذارده نشده است. بر این اساس، خداوند، انسانها را به تفکر و تأمل در این کتاب ارزشمند دعوت می کند. امری که به رغم تلاش های وافر در طول قرن ها همچنان آنطور که بایسته و شایسته، وجهه توجه و همت اندیشمندان و پژوهشگران، قرار نگرفته است.

اقیانوس علوم و معارف قرآن کریم عرصه پهناوری است که برای بهره مندی از ذخایر و منابع غنی آن باید از مبانی و ابزارهای مناسب و کارآمد، بهره جست. یکی از زمینه های مهم کشف علوم قرآن به ویژه از منظر گشودن دریچه های پنهان به سوی مفاهیم عمیق آن، علم یا روشی است که از آن به «تناسب» یا «مناسبت» تعبیر شده است. اگر چه «تناسب» را در قرآن کریم از کوچکترین جزء (حروف و تکیواژها و کلمات) تا آیات، عبارات و سور قرآنی، چه در فصاحت و چه در بلاغت، می توان مشاهده نمود و لذا در معنای عام، اصطلاح مزبور به طور بالقوه، طیف وسیعی را شامل می شود، لیکن مقصود از علم تناسب غالباً در رابطه با نسبت بلاغی و مفهومی آیات قرآن کریم و سوره های آن در وضعیت های مختلف است. این علم به طور ویژه با نظریه توقیفی بودن ترتیب و چینش آیات و سور قرآن کریم یک رابطه دوسویه دارد به طوری که اثبات تناسب آیات، منجر به تقویت نظریه مزبور و پذیرش این نظریه به طور پیش فرض، منتج به قبول و جهد در تشخیص تناسب میان آیات در حد بضاعت خواهد شد.

به هر تقدیر علم تناسب آیات که از زمینه های اختلافی و بحث برانگیز علوم قرآنی چه در میان اندیشمندان و مفسران اسلامی و چه در نگاه مستشرقین و خاورشناسان است، به واسطه ضرورتها، منافع و خصوصاً کاربرد تفسیری آن، از علوم بسیار حائز اهمیت و نیازمند

توجه و تأمل بیشتر چه به لحاظ نظری و چه به لحاظ عملی (اثبات و کشف ارتباط آیات)، می باشد.

این مسأله انگیزه‌ای ایجاد نمود تا ضمن معرفی علم تناسب آیات و سور و بیان جنبه‌های اهمیت این علم و نیز تبیین وجوه تناسب آیات با تأکید و دقت نظر در آراء یکی از بزرگترین مفسرین جهان اسلام، حضرت آیت الله علامه سیدمحمد حسین طباطبایی (ره)، قدمی هر چند کوتاه در راستای تقویت شاخه‌های نظری این گرایش بسیار مهم در علوم قرآنی، برداشته شود.

شایان ذکر است که این کتاب برگرفته از پایان نامه مولف با عنوان بررسی تناسب آیات قرآن کریم از منظر تفسیر المیزان با محوریت جزء ۲۸ می باشد که در دانشگاه پیام نور واحد لواسانات، با راهنمایی دکتر محمدهادی امین ناجی و مشاوره دکتر مهین شریفی اصفهانی در تابستان ۱۳۹۸ به اتمام رسیده است.